

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
2017 M. BIRŽELIO 21 D. NUTARIMO NR. 496 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO ĮGYVENDINIMO“ PAKAITIMO

2019 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Darbo laiko ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“:

1.1. Pakeisti 17 punktą ir jį išdėstyti taip:

„17. Vairuotojų, vairuojančių reglamento (EB) Nr. 561/2006 2 straipsnyje apibrėžtas transporto priemonės, vairavimo ir poilsio režimą nustato reglamentas (EB) Nr. 561/2006, tačiau reglamento (EB) Nr. 561/2006 6–9 straipsnių nuostatos netaikomos reglamento (EB) Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies a–d ir f–p punktuose nurodytam vežimui kelių transporto priemonėmis. Reglamento (EB) Nr. 561/2006 13 straipsnio 1 dalies a–d ir f–p punktuose nurodytam vežimui kelių transporto priemonėmis taikomas šiame skyriuje nustatytas darbo ir poilsio laiko režimas.“

1.2. Pakeisti 18 punktą ir jį išdėstyti taip:

„18. Kelių transporto priemonių, išskyrus tas, kurioms pagal reglamento (EB) Nr. 561/2006 3 straipsnį šis reglamentas nėra taikomas, vairuotojų darbo laiko apskaitai turi būti naudojama viena iš šių priemonių:

18.1. registravimo įranga – tachografai su tachografo registracijos lapais (jeigu tai analoginis tachografas) arba vairuotojo skaitmeninio tachografo kortele (jeigu tai skaitmeninis tachografas); skaitmeninių tachografų ir vairuotojų kortelių duomenys, perkelti pagal 2010 m. liepos 1 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 581/2010 dėl ilgiausių leistinų laikotarpių, per kuriuos turi būti perkelti susiję duomenys iš transporto priemonių ir vairuotojų kortelių, 1 straipsnio 3 dalį, turi būti teikiami Lietuvos transporto saugos administracijai jos nustatyta tvarka;

18.2. eismo tvarkaraščiai, sudaryti vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 561/2006 16 straipsniu, ir vairuotojo darbo (pamainų) grafikas (jeigu keleiviai vežami reguliariais reisais Lietuvos Respublikos teritorijoje ir autobusuose neįrengti tachografai).“

1.3. Pakeisti 19 punktą ir jį išdėstyti taip:

„19. Darbdaviai privalo užtikrinti, kad kelių transporto priemonių, kurioms pagal reglamento (EB) Nr. 561/2006 3 straipsnį šis reglamentas nėra taikomas, vairuotojai vairuojamoje transporto priemonėje turėtų savo darbo (pamainų) grafiko egzempliorių, kuriame būtų reglamento (EB) Nr. 561/2006 16 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyta privaloma informacija.“

1.4. Pakeisti 21.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„21.1. mobiliesiems geležinkelio transporto darbuotojams (traukinio mašinistams (toliau – mašinistas), valdantiems traukinius vietinio susisiekimo maršrutuose, taip pat darbuotojams, kontroliuojantiems tokių traukinių brigadų darbą, lydintiems ir saugantiems

tokius traukinius ir vagonus, lydintiems ir prižiūrintiems refrižeratorinius vagonus-sekcijas, aptarnaujantiems keleivius, vykstančius tokiais traukiniais);“.

1.5. Pakeisti 22 punktą ir jį išdėstyti taip:

„22. Darbo ir poilsio laiko ypatumų 21 punkte nurodyti darbuotojai dirba pagal individualius darbo (pamainų) grafikus.

Mašinistų, valdančių prekinis traukinius, darbas organizuojamas pagal išankstinį iškvietimą į darbą. Darbo laikas gali būti tikslinamas vieną kartą ir ne vėliau kaip prieš 3 valandas iki darbo pradžios.

Jeigu darbo laikas tikslinamas daugiau kaip vieną kartą ar likus mažiau kaip 3 valandoms iki darbo pradžios, laikotarpis nuo antrojo planuoto iškvietimo į darbą iki faktinės darbo pradžios laikomas pasyviuoju budėjimu namuose.“

1.6. Pakeisti 23 punktą ir jį išdėstyti taip:

„23. Darbuotojų, valdančių keleivinius traukinius, lydinčių, aptarnaujančių keleivius traukiniuose, teikiančių traukinių parangos paslaugas, atliekančių geležinkelių riedmenų patikrinimą prieš kelionę bei saugančių prekinis ir keleivinius vagonus ir traukinius, darbo (pamainų) grafikai geležinkelio įmonės (vežėjo) ar geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytais išimtiniais atvejais gali būti tikslinami ir duodami jiems susipažinti pasirašytinai ne vėliau kaip prieš parą iki jų įsigaliojimo.“

1.7. Pakeisti 24 punktą ir jį išdėstyti taip:

„24. Darbuotojams, nurodytiems Darbo ir poilsio laiko ypatumų 21.1 papunktyje, taikomi šie darbo ir poilsio laiko ypatumai:

24.1. Jiems (išskyrus darbuotojus, nurodytus Darbo ir poilsio laiko ypatumų 24.2 ir 24.3 papunkčiuose) nustatoma suminė darbo laiko apskaita, kurios apskaitinis laikotarpis – ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai, darbo dienos (pamainos) trukmė – ne ilgesnė kaip 12 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė – 48 valandos.

24.2. Darbuotojų, aptarnaujančių keleivius traukiniuose, teikiančių traukinių parangos paslaugas, atliekančių geležinkelių riedmenų patikrinimą prieš kelionę, darbo laiko trukmė per parą – ne ilgesnė kaip 16 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė – 60 valandų.

24.3. Darbuotojams, lydintiems ir saugantiems prekinis traukinius ir vagonus, pamainos trukmė – ne ilgesnė kaip 24 valandos, tačiau jų savaitės darbo laikas neturi viršyti vidutiniškai 48 valandų, o poilsio tarp pamainų laikas privalo būti ne trumpesnis kaip 24 valandos.

24.4. Darbuotojai, valdantys traukinius, negali dirbti daugiau kaip 2 naktis paeiliui. Ši nuostata netaikoma darbuotojams, kurie vyksta iš grąžos punktų kaip keleiviai.

24.5. Darbuotojų, kontroliuojančių traukinių brigadų darbą, parduodančių bilietus traukiniuose, darbo laiko (pamainos) trukmė gali būti nustatyta su ilgesne kaip 2 valandų pertrauka pailsėti ir pavalgyti.

24.6. Mobiliesiems geležinkelio transporto darbuotojams, grįžusiems iš kelionės, kuri geležinkelių transporte suprantama kaip mobiliojo geležinkelio transporto darbuotojo darbo pradžia po poilsio namuose iki momento, kai suteikiamas kitas poilsis namuose, poilsis suteikiamas už dirbtą laiką pagal darbo (pamainų) grafiką (neįskaitant poilsio kelionės metu tarp reisų, kurie geležinkelių transporte suprantami kaip traukinio vykimasis iš nustatyto punkto į paskirties vietą (stotį, depą, tarpstotį ar privažiuojamąjį kelią). Jeigu kelionės metu tarp reisų numatytas poilsis, poilsio kelionės metu tarp reisų trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 50 procentų dirbto laiko. Jeigu kelionės metu tarp reisų suteikti viso nustatyto poilsio laiko negalima, nepanaudotos poilsio valandos pridamos prie poilsio, suteikiamo po vienos ar dviejų kitų kelionių. Jeigu ir tada visas priklausantis poilsio laikas darbuotojui negali būti suteiktas, jis turi būti suteiktas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 24.1 papunktyje nustatytu apskaitiniu laikotarpiu. Visais atvejais darbuotojų, valdančių traukinius, poilsio namuose tarp kelionių trukmė negali būti trumpesnė kaip 12 valandų iš eilės.

24.7. Darbuotojų, lydinčių ir prižiūrinčių refrižeratorinius vagonus-sekcijas, savaitės nepertraukiamojo poilsio trukmė kelionės metu turi būti ne trumpesnė kaip 12 valandų.

24.8. Vasaros sezono metu (birželio – rugsėjo mėnesiais) darbuotojų, prižiūrinių keleivinius traukinius, specialiuosius vagonus, aptarnaujančių keleivius traukiniuose, kontroliuojančių traukinių brigadų darbą ir parduodančių bilietus traukiniuose, savaitės nepertraukiamasis poilsio laikas gali būti sumažintas iki 50 procentų. Nepanaudotos poilsio valandos kompensuojamos suteikiant poilsį sezonui pasibaigus.“

1.8. Pakeisti IV skyrių ir jį išdėstyti taip:

„IV SKYRIUS

DARBO IR POILSIO LAIKO YPATUMAI GELEŽINKELIŲ TRANSPORTE, KAI TEIKIAMOS TARPVALSTYBINĖS PASLAUGOS

27. Darbo ir poilsio laiko ypatumai geležinkelių transporte, kai teikiamos tarpvalstybinės paslaugos dėl keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo, parengti vadovaujantis 2005 m. liepos 18 d. Tarybos direktyva 2005/47/EB dėl Europos geležinkelių bendrijos (CER) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) susitarimo dėl mobiliųjų darbuotojų, teikiančių su sąveika susijusias tarpvalstybines paslaugas geležinkelių transporto sektoriuje, darbo sąlygų tam tikrų aspektų ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Europos geležinkelių bendrijos (CER) susitarimu dėl mobiliųjų darbuotojų, teikiančių su sąveika susijusias tarpvalstybines paslaugas, darbo sąlygų tam tikrų aspektų (OL 2005 L 195, p. 18). Šios tarpvalstybinės paslaugos teikiamos turint saugos sertifikatą, išduotą pagal Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso reikalavimus, ir saugos sertifikatą, išduotą pagal atitinkamos Europos Sąjungos valstybės narės nacionalinius reikalavimus. Šio skyriaus nuostatos taikomos mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, kurie teikia tarpvalstybines paslaugas (mašinistai (valdo traukos priemonę), darbuotojai, aptarnaujantys keleivius tarptautinio ar vietinio susisiekimo traukiniuose, kontroliuojantys traukinių brigadų darbą, lydintys ir saugantys tarptautinio ar vietinio susisiekimo traukinius ir vagonus, lydintys ir prižiūrintys refrižeratorinius vagonus-sekcijas) tarptautinio susisiekimo maršrutuose ilgiau kaip vieną valandą per pamainą ir išvažiuoja daugiau kaip 15 kilometrų į užsienio valstybę (toliau – mobilieji geležinkelių transporto darbuotojai, teikiantys tarpvalstybines paslaugas).

28. Darbo ir poilsio laiko ypatumai geležinkelių transporte, kai teikiamos tarpvalstybinės paslaugos:

28.1. Nakties pamaina geležinkelio transporto įmonėse trunka mažiausiai 3 darbo valandas nakties laiku.

28.2. Paros poilsis namie geležinkelio transporto įmonėse yra poilsis tarp darbo dienų (pamainų), kai mobilusis geležinkelių transporto darbuotojas, teikiantis tarpvalstybines paslaugas, ilsisi savo gyvenamojoje vietoje.

28.3. Paros poilsis kelionės metu geležinkelio transporto įmonėse yra poilsis tarp darbo dienų (pamainų), kai mobilusis geležinkelių transporto darbuotojas, teikiantis tarpvalstybines paslaugas, neturi galimybės ilsėtis savo gyvenamojoje vietoje.

28.4. Traukos priemonės valdymo trukmė geležinkelio transporte yra darbo laikas, kai mašinistas atsako už traukos priemonės valdymą, išskyrus laiką traukos priemonei priimti, parengti ar perduoti. Į šį laiką įtraukiamos suplanuotos pertraukos, per kurias mašinistas yra atsakingas už traukos priemonę.

28.5. Darbuotojų, aptarnaujančių keleivius traukiniuose, darbo laiko trukmė per parą – ne ilgesnė kaip 16 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė – 60 valandų.

28.6. Darbuotojų, lydinčių ir prižiūrinių refrižeratorinius vagonus-sekcijas, savaitės nepertraukiamojo poilsio trukmė reiso metu turi būti ne trumpesnė kaip 12 valandų. Darbo laikas per savaitę negali viršyti 84 valandų. Suminės darbo laiko apskaitos laikotarpis ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai.

29. Mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, teikiantiems tarpvalstybines paslaugas, taikomi šie darbo ir poilsio laiko ypatumai:

29.1. Darbo laikas yra organizuojamas pagal Darbo ir poilsio laiko ypatumų 22 ir 23 punktų nuostatas.

29.2. Suminis darbo laiko apskaitos laikotarpis – ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai, darbo dienos (pamainos) trukmė – ne ilgesnė kaip 12 valandų, maksimali savaitės darbo laiko trukmė vidutiniškai – 48 valandos.

29.3. Paros poilsis namie turi trukti ne mažiau kaip 12 valandų iš eilės per 24 valandas.

29.4. Kartą per 7 dienas paros poilsis namie gali būti sutrumpintas iki 9 valandų. Tokiu atveju sutrumpinto paros poilsio namie ir 12 valandų skirtumas valandomis pridedamas prie artimiausios paros poilsio namie (sutrumpintas paros poilsis negali būti skiriamas tarp dviejų paros poilsio laikotarpių kelionės metu).

29.5. Paros poilsis kelionės metu trunka ne mažiau kaip 8 valandas iš eilės per 24 valandas.

29.6. Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir geležinkelių infrastruktūros valdytojų vadovai pasirūpina patogių mobiliųjų geležinkelių transporto darbuotojų, teikiančių tarpvalstybines paslaugas, apgyvendinimu, kai suteikiamas paros poilsis kelionės metu.

29.7. Po paros poilsio kelionės metu mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, teikiantiems tarpvalstybines paslaugas, sugrįžusiems iš kelionės, turi būti suteikiamas paros poilsis namie.

29.8. Mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, teikiantiems tarpvalstybines paslaugas, grįžusiems iš kelionės, paros poilsis namie suteikiamas už dirbtą laiką pagal darbo (pamainų) grafiką (neįskaitant paros poilsio kelionės metu). Jeigu po kelionės suteikti viso nustatyto poilsio laiko negalima, nepanaudotos poilsio valandos pridedamos prie poilsio, suteikiamo po vieno ar dviejų kitų kelionių. Jeigu ir tada visas priklausantis poilsio laikas mobiliajam geležinkelių transporto darbuotojui, teikiančiam tarpvalstybines paslaugas, negali būti suteiktas, jis turi būti suteiktas per Darbo ir poilsio laiko ypatumų 29.2 papunktyje nustatytą apskaitinį laikotarpį.

29.9. Mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, teikiantiems tarpvalstybines paslaugas, per 7 dienas skiriamas 24 valandų savaitės nepertraukiamasis poilsis, prie kurio pridedamas Darbo ir poilsio laiko ypatumų 29.3 papunktyje nurodytas 12 valandų paros poilsis namie.

29.10. Mobiliesiems geležinkelių transporto darbuotojams, teikiantiems tarpvalstybines paslaugas, kasmet skiriami 104 dvidešimt keturių valandų trukmės poilsio laikotarpiai, įskaitant 52 dvidešimt keturių valandų trukmės savaitės poilsio laikotarpius; iš jų 12 dvigubo poilsio laikotarpių (48 valandos, prie kurių pridedama 12 valandų paros poilsio), į kuriuos turi būti įtraukti šeštadieniai ir sekmadieniai, ir 12 dvigubo poilsio laikotarpių (48 valandos, prie kurių pridedama 12 valandų paros poilsio), į kuriuos nebūtina įtraukti šeštadienių ir sekmadienių. Šiame papunktyje nurodyti poilsio laikotarpiai taikomi proporcingai kas mėnesį ir tik tais atvejais, jeigu konkretų mėnesį darbuotojas teikė tarpvalstybines paslaugas.

30. Mašinistams nustatoma:

30.1. traukos priemonės valdymo trukmė per 2 savaites negali viršyti 80 valandų;

30.2. traukos priemonės valdymo trukmė neturi viršyti 9 valandų dienos pamainos metu ir 8 valandų nakties pamainos metu tarp dviejų paros poilsio laikotarpių;

30.3. mašinistas negali dirbti daugiau kaip 2 naktis paeiliui;

30.4. paros poilsio tarp kelionių trukmė namuose mašinistams negali būti trumpesnė kaip 12 valandų iš eilės;

30.5. jeigu mašinisto darbo laikas trunka nuo 6 iki 8 valandų, darbo dienos (pamainos) metu turi būti suteikiama ne trumpesnė kaip 30 minučių pertrauka pailsėti ir pavalgyti, kuria turi būti pasinaudojama darbo (pamainos) metu, o jeigu mašinisto darbo laikas yra daugiau kaip 8 valandos – darbo (pamainos) laiku turi būti suteikiama ne trumpesnė kaip 45 minučių pertrauka pailsėti ir pavalgyti. Dalis pertraukos turi būti suteikiama tarp trečios ir šeštos darbo valandos. Traukiniams vėluojant, darbo dienos (pamainos) metu numatytos pertraukos pailsėti ir pavalgyti gali būti atitinkamai patikslintos;

30.6. jeigu traukos priemonė valdoma dviejų mašinistų, Darbo ir poilsio laiko ypatumų 30.5 papunkčio nuostatos gali būti netaikomos;

30.7. darbo ir poilsio laiko ypatumai, nustatyti Darbo ir poilsio laiko ypatumų 29 punkte, taikomi tiek, kiek darbo ir poilsio laiko ypatumų nenustato Darbo ir poilsio laiko ypatumų 30.1–30.6 papunkčių nuostatos.“

1.9. Pakeisti 77.1.11 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„77.1.11. Lietuvos transporto saugos administracijos pareigūnų, vykdančių valstybinę kelių transporto priemonių kontrolę;“.

2. Pakeisti Specialių pertraukų trukmės per darbo dieną (pamainą) ir jų nustatymo sąlygų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, ir 5.1 papunktį išdėstyti taip:

„5.1. kai darbuotojai dirba lauke, kai aplinkos temperatūra žemesnė kaip –10 °C arba aukštesnė kaip +28 °C, arba nešildomose patalpose, kai aplinkos temperatūra žemesnė kaip +4 °C;“.

3. Nustatyti, kad iki 2019 m. gruodžio 31 d. Lietuvos transporto saugos administracija patvirtina Skaitmeninių tachografų ir vairuotojų kortelių duomenų teikimo tvarkos aprašą.

4. Šis nutarimas, išskyrus šio nutarimo 2 ir 3 punktus, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras